

Борис Милинковић

Докторанд, Универзитет у Београду
Православни богословски факултет
Београд
milinkovicboris@live.com

УДК: 27-725:27-789.2

Свештенослужитељи у манастирима према уставу Св. Венедикта Нурсијског

Сажетак: У оквиру овог рада обрађен је детаљ из монашког устава Светог Венедикта Нурсијског, који говори о улози свештенослужитеља унутар монашких заједница устројених по том уставу. Посебан акценат се ставља на свештенослужитеље који као такви долазе у монашку заједницу, као и на свештенослужитеље који су на ту службу изабрани између монаха те заједнице. Наглашени су односи свештенослужитеља према манастирском поретку, манастирском настојатељу и сам начин стављања у поредак манастирских свештенослужитеља, како ђакона и свештеника, тако и епископа. Поред тога, обрађена је и веза оваквог монашког устава, као детаља из традиције западног монаштва, са источном монашком традицијом.

Кључне ријечи: Свети Венедикт Нурсијски, манастир, свештенослужитељи, древни монашки устав, манастирски свештеници, манастирски авва.

Сви древни монашки уставни писани у одређеним временским периодима кориштени су за регулисање начина живота у разноврсним монашким заједницама, и исто тако су и елементи монашког живљења које су регулисали били разноврсни. Већина тих правила говоре о улози, правима и дужностима монаха, њиховом молитвеном животу, врсти молитвословља које имају произносити свакодневно, као и о осталим правилима које чине живот у једној таквој заједници уређеним.

Сва правила и елементи живота које она регулишу настајала су како би такве врсте заједница увела у одређени поредак, јер се временом број људи у заједницама повећавао и било је немогуће да се без прописаних правила оствари правилно функционисање и остваривање циља таквог живљења. У таквом систему временом се појавила потреба и за одређеним уобичајеним службама појединаца, које су биле важне за интерес свих у монашкој заједници, а које првобитно нису постојале. У одређеном моменту развоја монашких заједница појавила се потреба и за учешћем свештенослужитеља у редовном животу чланова монашке заједнице, на коју је требало на одређени начин одговорити. Многи уставни, као што су Светог Пахоми-

ја Великог, Светог Василија Великог и Преподобног Јована Касијана, дату тему не регулишу посебно осим што се у њима спомињу свештеници који долазе из оближњих села и свршавају Свету Евхаристију за потребе монаха,¹ или се то из самих устава може закључити на основу других регулатива које говоре о причешћивању монаха и њиховом учешћу у богослужењима. Без обзира на то, убрзо се на основу потреба, односно из чисто практичних разлога, појавила идеја о томе да у манастиру буде један монах из тога манастира у свештеничком чину који ће вршити богослужења за потребе монашког братства.² Самим тим се појавила и потреба за регулисањем њиховог начина функционисања, као и за регулисањем њихових обавеза и права унутар монашког братства.

У монашким уставима су се одређене регулативе углавном појављивале на основу претходних искустава и потреба, као производ праксе и размисљања о појави проблема. Тако се појавила потреба за регулисањем статуса свештенослужитеља упоредо са развојем монашких заједница, и било је потребно исте регулисати одређеним правилима. Колико се број монаха у заједницама повећавао и колико се умножавао број заједница, утолико више је било важно одржати њихову заједницу са остатком Цркве, с обзиром на њихов хришћански карактер, прије свега кроз односе са околним епископима, што је опет уско повезано са улогом свештенослужитеља у њиховој заједници.

Од самог настанка монашких устава они регулишу, углавном сви на сличан начин, питање дјеловања свештенослужитеља у монашким заједницама. У свим уставима, како оном Светог Пахомија, тако и у правилима Светог Василија говори се о потреби присуства свештенослужитеља, углавном из практичних разлога, и обично сви рјешење тог проблема виде у рукополагању једнога од манастирске браће. Други сегмент који се тиче свештенослужитеља, а који је заступљен и регулисан уставима монашких заједница, јесте онај који се тиче пријема свештенослужитеља у манастир како у својству свештенослужитеља за потребе чланова монашког братства, тако, у својству њиховог пријема ради прикључења манастирском братству. И једни и други, односно и рукоположени монаси и примљени свештенослужитељи, као и њихов однос према манастирском настојатељу и осталој браћи обухваћени су правилима монашких устава.

Према првобитним правилима, строго се забрањивало рукополагање монаха, и углавном је било одређено да се одлази у најближа мјеста ради учешћа у Светој Литургији³, а када би свештенослужитељи посјећивали манастире, било им је строго забрањено живљење у манастирима, осим

¹ *Древни монашки устав*, превод са руског С. Продић, Шибеник 2004. стр. 43.

² Исто.

³ Никодим Милаш, *Православно црквено право*, Београд — Шибеник 2004. стр. 695.

ако су дошли да се задрже због пада у неки гријех а у сврху покајања, уз претходну напомену да им приликом краћих посјета треба уприличити дочек са великом чашћу. Како је пролазило вријеме, потреба за присуством свештенослужитеља постала је све јаснија и израженија и у самим уставима, тако да већ код неких монашких устава који су настајали по узору на неке раније писане, као што је то случај са уставом Св. Венедикта Нурсијског, присуство свештенослужитеља регулишу кроз своја правила и, самим тим, не доводе у питање потребу за њиховим присуством, док се та идеја кроз раније уставе развијала са временом како су настајали поједини уставни.⁴ Тек се у тим каснијим уставима појављује разликовање међу појединим свештенослужитељима, и то оних који су дошли у заједницу као свештенослужитељи од оних који су из заједнице рукоположени, као и гостујућих свештенослужитеља. Поље дјеловања свештенослужитеља у монашким заједницама које је најчешће обухваћено правилима, јесте оно које говори о њиховом личном подвигу и животу према правилима, затим оно у коме се говори о њиховим обавезама као послушању унутар братства, као што је и свако друго монашко послушање регулисано. И на крају, однос свештенослужитеља према настојатељу монашког братства, уколико сам настојатељ није тај који је рукоположен у свештенички чин, што није била ријеткост.

Ово су углавном сегменти о којима се говори у већини древних монашких устава, док су код Светог Венедикта Нурсијског овим питањима посећена два посебна поглавља која говоре о свештенослужитељима у манастирима са овим правилима, и то: једно које говори о свештеницима који желе да живе у манастиру (60.) и о манастирским свештеницима (62.).

Свети Венедикт Нурсијски, отац западног монаштва, како га многи називају⁵, устројавајући монашки живот по угледу на претходне сличне заједнице у Египту и Палестини, приступио је доношењу и неких другачијих, односно нових правила за монахе, зависно од прилика у којима су монаси живјели или времену у коме су правила настајала. Основ његовог устројавања монашког живљења било је његово одређење за киновијски начин организовања монашког живота, без исказане жеље да уопште покуша са организацијом других облика монашких заједница (1. глава). Његова правила имају своју оригиналност, без обзира на наведену чињеницу да су настајала под утицајем ранијих правила и устава, она упућују на то који су то елементи монашког живота специфични у његовом времену и простору, и управо она нам дају слику живота монаха у тадашњој друштвеној ситуацији.

⁴ *Древни монашки усправи*, превод са руског С. Продић, Шибеник 2004, стр. 99.

⁵ Славко Слишковић, *Дојринос Св.Бенедикта и његова реда обликовању модерне Еуроје*, Загреб 2004, стр. 162.

Захваљујући његовој опредељености за киновијски систем организовања манастира, могао је лакше одредити узоре по којима ће израђивати свој устав. На основу његових коначно састављених правила види се велики утицај правила Светог Василија Великог, али и других ранијих општежитељних устава у којима је препознавао оне елементе који се не би могли примјењивати у тим географским и историјским приликама, а исто тако је био у прилици да унаприједи одређене елементе монашког живота који су обухваћени правилима. Његова опредељеност да као инспирацију себи постави источне ауторе монашких правила, не значи његову посебну наклоност према источним ауторима монашких правила, већ једноставно непостојање истих таквих на Западу⁶. У том инспиративном дјеловању не треба препознати уску везаност за постојећа правила, већ њихово изучавање и својеврстан наставак њиховог развоја, као коначан производ тог праћења и проучавања. Вјероватно је та његова везаност за источне узо-ре дала допринос да се управо у источној црквеној традицији његово име везује за чврстину и одлучност монашког живота⁷ и идеју појединих да се управо у монаштву најбоље остварује јединство Истока и Запада. Из чиње-ница је данас видљиво да је присуство монаха бенедиктинаца и култ њихо-вог оснивача најзаступљенији управо на географским просторима који су познати као мјеста сусрета традиција Истока и Запада, што је, по некима, производ присуства и римског и византијског елемента у личности и раду Св.Венедикта Нурсијског.⁸

Тој раније поменутој, специфичној групи монашких правила која су доживјела свој коначни облик у правилима Светог Венедикта, спадају и пра-вила која регулишу живот и дјеловање свештенослужитеља у манастирима по устројству монашких правила Светог Венедикта Нурсијског и о њима у тим правилима се говори у већ споменуте двије главе правила, 60. и 62.

Оно што у свим древним монашким уставима остаје исто, а истовре-мено је и најважније, јесте то да је сам смисао њиховог живљења у таквој врсти заједнице непромијењен од појаве првог устава па до најновијих дана, и управо зато као такав и регулише увијек сличне елементе живота у монашким заједницама.

Питање улоге свештенослужитеља у монашким заједницама, како Све-тог Венедикта Нурсијског, тако и осталих оснивача општежића и писаца монашких устава је уско је везано са питањем литургијског живота у овим заједницама, те би се најчешће овако и требало посматрати да бисмо доби-ли адекватну слику стања по овим питањима.

⁶ Слободан Радошевић, *Монашка цивилизација*, 1 том, Београд 1994, стр. 282.

⁷ Александар Наумов, *Култ Св.Венедикта Нурсијског код православних Словена*, Збор-ник „Црквене студије“, годишњак центра за црквене студије, Ниш 2004, стр. 101.

⁸ *Исто*, стр. 103.

Киновијски монаси се сматрају настављачима првобитног пустињског монаштва, који су свој начин живота прилагодили присуству већег броја људи посвећених аскетском животу који бораве на одређеном заједничком простору, а у којима литургијског живота није уопште било, мада ни у ранијим киновијским заједницама литургијски живот готово да није постојао до одређеног момента у њиховом развоју у том правцу. Та својеврсна монашка одвојеност од остатка Цркве не би требало бити схваћена као одвајање у смислу протествовања против неког сегмента тог живота, пошто монаштво и није себе сматрало само дијелом Цркве, већ су свој начин живота доживљавали као средство најлакшег остваривања живота који се тражи управо унутар Цркве. Хришћани који су се опредјелили за овакав начин живота били су дубоко увјерени да је то што траже таквим начином живота основ хришћанског живљења, који они остварују тако што погружавају цијело своје биће у Тајну Цркве која се остварује у Евхаристији. Тако се слободно може рећи да сâмо монаштво извире из Литургије, јер управо кроз учешће у Литургији могу извојевати побједу над смрћу и пролазношћу, што и јесте основни разлог њиховог учешћа у подвигу, па се јавља као немогућа теорија да су свој начин живота икада могли посматрати одвојеним од Литургије. Њихов првобитни живот, који није укључивао литургијски живот временом је доживио својеврсно преображење из лаичког покрета, какво је било у почетку, у веома важну црквену институцију. Доказ да је то тако јесте сама чињеница да су се временом потпуно прикључили већ постојећој литургијској заједници Цркве, не тражећи ништа ново или другачије, као што то сматрају неки историчари.⁹ Тако схваћен развој монашких заједница доводи нас до закључка да је непостојање свештенослужитеља у првобитним заједницама било једноставно ствар организације и развоја таквих заједница, које се временом развијају у многим другим сегментима монашког живљења и организовања живота у разноврсним монашким заједницама широм хришћанског свијета. Они су, постајући општежитељно организована заједница, сами себе видјели као идеално организовану заједницу првобитних хришћанских општина, не одступајући ни у времену првих анахорета од литургијског живота Цркве, када је још Свети Василије Велики у својим правилима препоручивао подвижницима да узимају Свете Дарове и да их чувају, те да се сами причешћују, иако су мирјани, што је такође била и древна пракса хришћана у насељеним мјестима гдје није било свештеника. Јачање литургијског живота ових заједница у смислу стварања богослужбеног поретка у који је, поред редовних молитвених читања псалама и осталих молитвених текстова, ушло и редовно служење Свете Литургије, веома често се повезује и са слабљењем монашке дисци-

⁹ Александар Шмеман, *Монаштво и Литургија*, Беседа, часопис Епархије бачке, књ. 3, Нови Сад 1993, стр. 179.

плине. Разлог томе лежи у чињеници што се монашко богослужење развијало аналогно са развојем општежитељних заједница, за чије чланове се сматрало да су по строгости аскетског живота далеко слабији од пустињожитеља¹⁰. У складу са овом чињеницом, много је разумљивија првобитна строга забрана рукополагања монаха, која је настала вјероватно из страха од поменутог слабљења монашке дисциплине, посебно ако се види да то није имало везе са учешћем у Литургији, већ искључиво са рукополагањем монаха, пошто опажамо да је од раних почетака монаштва наглашавана потреба учешћа монаха у Евхаристији¹¹.

Сам примјер аскетског пустињачког живота Светог Венедикта Нурсијског, који је у својим аскетским подвизима потпуно занемарио учешће у литургијском животу¹², показује нам како је изгледао литургијски живот пустињака. Он је у тој мјери занемарио литургијски живот да није пратио ни дане у календару и тако био лишен чак и сазнања о дану прославе Празника над празницима. Али аналогно ономе што смо претходно говорили уопштено о развоју монашких заједница, видимо да су та дешавања дала допринос томе да и Свети Венедикт у својим правилима регулише питање свешћенослужитеља, односно њиховог присуства и дјеловања у киновијским заједницама.

Питање пријема свештеника који показују жељу да живе у манастиру у монашком уставу Св. Венедикта Нурсијског, регулише његова 60. глава¹³. Она говори о могућности да неко ко у свештеничком чину тражи пријем, буде примљен у манастир. На почетку се поставља као правило да сагласност за пријем не буде дата одмах, већ да и свештеници, као и сви други кандидати, прво буду упознати са правилима живљења у манастиру и са свим осталим дијеловима устава који регулише живот у манастиру, те да им се напомене да су у потпуности дужни да исти поштују и чувају. Из овог правила се види да се и у случају свештеника, као и у случају свих осталих кандидата за живот у манастиру, правила монашког устава постављају као врховни ауторитет у монашкој заједници, изнад сваког личног ауторитета, па самим тим и ауторитета свештеника и, на крају, и самог манастирског настојатеља. Након пријема у манастир не сматра се самим тим да свешћенослужитељи могу да служе или благосиљају, јер Свети Венедикт у свом уставу то регулише тако у смислу да је за то потребна посебна дозвола манастирског авве и, уколико он то допусти, исти може и да служи и да благосиља само уколико је по поретку иза самог манастирског авве. У

¹⁰ *Sv. Benedikt i njegovo djelo*, Split 1939, стр.50.

¹¹ А. Шмеман, *нав. дело*, стр.180.

¹² *Sv. Benedikt i njegovo djelo*, Split, 1939. стр.49.

¹³ *Древни монашки устав*, превод са руског С. Продић, Шибеник 2004, стр. 234.

случају да из неког разлога авва ускрати право свештенику да богослужи у манастиру и да благосиља братију, исти је дужан да се таквом благослову у потпуности повинује и да по истом благослову поступи. Ни у ком случају се не оставља могућност да свештеник због свог чина може себи допустити да одлуку настојатеља не изврши, као и ни сва друга манастирска браћа. Устројавајући живот у манастиру према овом правилу, поставља се један вертикални ауторитет у манастиру, гдје се испод општежитељног устава као примарног ауторитета у манастиру појављује ауторитет настојатеља као следећи ниво, који у одређеним питањима везаним за живот чланова монашке заједнице представља институцију чија се одлука ни у ком случају, па ни у случају давања благослова свештенику да богослужи, не може довести у питање. То се пројављује и кроз дио правила који уређује да свештеник може благосиљати само ако стоји иза авве, управо као остваривање тог правила да је изнад ауторитета авве само општежитељни устав и да се то правило мора поштовати у сваком сегменту живота у манастиру.

Ова глава устава још говори и о правилима која устројавају начин на који се одржавају заједничка сабрања на којима се рјешавају сва питања везана за функционисање манастирског братства, а за чије је рјешавање потребно сабрање цијелог братства. На том мјесту се говори о мјесту које заузимају поједини чланови братства на таквим сабрањима, односно који су то параметри према којима се одређује које мјесто заузима који од чланова братства. Мјесто на заједничким сабрањима зависи искључиво од времена ступања у манастирску заједницу, и ни у ком случају припадност клиру, односно свештенички чин не може бити разлог да се прекрши правило о времену ступања у манастир како би се на заједничким сабрањима дало првенство свештенику у односу на друге монахе само због свештеничког чина.

Све регулативе које су постављене у 60. глави правила Светог Венедикта да регулишу живот свештеника који долазе у манастир, спомињу се у склопу исте главе као правила и за све остале клирике. Они се примају након изјаве да желе да живе у манастиру, те се, по пријему, постављају на редовно мјесто које им по уставу припада, али опет тек након што се обавезу да им је на првом мјесту чување општежитељног устава и поштовање свих његових правила. У случају свештеника, а исто тако и свих других клирика, наглашава се да се њихов пријем врши тек после утврђене чврсте намјере и одлучности да живе по раније утврђеним правилима општежитељног манастира.

Колико су регулативе присуства и живљења свештеника у манастирима са уставом Светог Венедикта важан дио овог устава, видимо и из чињенице да се у склопу регулисања тих односа посвећује пажња свим детаљима. То се огледа у посебном регулисању статуса свештеника који су били у кли-

ру прије доласка у манастир, о којима смо говорили раније, а посебно оних који су примили свештенички чин након ступања у манастирско братство. Они се у уставу Светог Венедикта Нурсијског називају манастирским свештеницима¹⁴ и њихов статус је регулисан 62. главом тог устава.

Као основни узрок појаве свештеника међу братством манастира наводи се у овој глави устава искључиво процјена настојатеља да ли сматра за потребно да у манастиру буде свештеник или не. Не оставља се простора да разлог за примање свештеничког чина некога из братства буде било шта друго осим процјене манастирског авве, што, опет, показује институцију авве као највишу инстанцу у манастирском братству изнад којег је само манастирски устав, чија је правила авва дужан да спроводи кроз своју службу. Ова одредба, поред свештеника, спомиње и ђаконе, те исто правило важи и за овај чин. Наглашено је да се унутар братства као потенцијални кандидат строго изабере неко ко је достојан да по своме живљењу и утврђености у подвигу буде примљен у клир, без посебне напомене ко је позван да доноси процјену спремности за ступање у клир, по чему се може закључити да по питању доношење процјене првенство има опет манастирски авва.

Упоредо са поуком како треба да се понаша онај који је примио посвећење, било ђаконско или свештеничко, у погледу његовог смирења и кротости, наглашава се и одредба да и даље остаје под духовним руководством манастирског авве. Дужан је да чини искључиво оно што му је авва наложио да чини и да се ни случајно не погорди и да помисли да због свештеничког или ђаконског чина може себи допустити да нешто чини без благослова авве. Послушност рукоположенога према авви у сваком погледу и након примања чина је истовремено и поштовање одредбе о положају манастирског свештеника у односу на авву и најбољи показатељ смирења и послушања у манастирском поретку, које се управо и очекује од оног ко се спрема за примање свештеничког чина. Ступање у клир се сматра великим послушањем и због тога се сматра да је онај који је удостојен и те велике благодати и послушања да служи другима, позван да више од осталих поштује установљена манастирска правила у сваком њиховом сегменту, а не да тај чин сматра оправдањем за непоштовање истих. Приступ свештеничком служењу у манастиру према послушању треба бити идентичан ономе који се захтјева и од манастирског авве и његовог односа према манастирском уставу, у чијем испуњавању је позван да предњачи пред свима.

Наведено правило даље говори о положају свештеника или ђакона у поретку манастирске братије, гдје се, као и у правилу за свештенике који су примљени у манастир, као основа за стварање поретка поставља вријеме ступања у манастир. Иако је у међувремену изабран за ступање у клир и примио свештенички или ђаконски чин, манастирски свештеник или ђа-

¹⁴ *Древни монашки уставы*, превод са руског С. Продић, Шибеник 2004, стр. 235.

кон не може у манастирском поретку заузети место испред некога ко је прије њега ступио у манастир. Изузетак од овог правила постоји само у случају када свештеник или ђакон врши богослужење, те због узвишености службе олтару правило о времену ступања у манастир нема своје важности као у другим случајевима.

Правила која су дата за све који живе у манастиру општеважећа су и у случају свештеника или ђакона, само се допуњавају правилима за манастирске свештенике, како би неки специфични односи били што подробније одређени. У случају непоштовања правила у било коме њиховом сегменту од стране манастирског свештеника, а да је претходно био упознат са њима, те свијесно нарушио манастирски поредак и показао се непокорним, предвиђено је да се таквом суди не као свештенику, већ као било ком другом од браће који својим понашањем нарушава поредак. Свештенику се у случају непокорности манастирским правилима дају прекори и позива се на покајање, и уколико и послјије неколико упозорења и прекора не престане са нарушавањем поретка, тек онда се уставом налаже да се обавијести надлежни епископ, пошто је у питању свештенослужитељ, како би га епископ укорио. Уколико и укор од стране надлежног епископа не уроди плодом и свештеник и даље настави са нарушавањем манастирског поретка, налаже се да након тога идућа дисциплинска мјера буде изгон из манастирске заједнице.

Према наведеним правилима за манастирске свештенике, видљиво је да су њихове дужности једнаке као и свих осталих чланова манастирске заједнице, а да је у односу на свештенике који долазе као такви у манастир разлика само у томе што се посебно наглашава улога надлежног епископа у случајевима прекршаја манастирског поретка, која се у случају свештеника који су дошли у манастир подразумјева, пошто су и прије доласка у манастир били под духовним руководством својих епископа и са њиховим благословом су и долазили у манастирску заједницу. Поред тога, начин уређења живота и службе свештеника или ђакона у манастиру идентичан је како за манастирске свештенике, тако и за свештенике који долазе у манастир.

За правилно схватање самог смисла постојања монашких општежића веома је важно схватити једнакост свих монаха у заједници по питању поштовања манастирског устава и очувања поретка у манастиру. То се најбоље види управо у случају регулација положаја свештенослужитеља у монашким заједницама, који су упркос својој припадности црквеном клиру заузимали мјесто у монашком братству као и сви други монаси, без разлике, осим у вријеме богослужења, што је природно.

У једном таквом окружењу логично је и очекивано да таква заједница, која је појавом свештенослужитеља у њој постала једна посебна цјелина која је уједно и живи дио литургијске црквене заједнице, почне на свој на-

чин да утиче и на живот остатка исте те живе заједнице, односно да почне давати свој печат карактеру те заједнице, поготово након дужег временског периода свог постојања. Важно је препознати да је исти разлог из којег се сама служба свешћенослужитеља у манастирима појавила тек након одређеног временског периода као и разлог из којег се монаштво као начин хришћанског живљења и подвига јавило касније у односу на првобитне хришћанске заједнице. Реч је о једној својеврсном еволутивном процесу монашких заједница у којем се у одређеном временском процесу појавила потреба засебних евхаристијских служења у тим заједницама, као што је, уосталом, био случај и са првобитним хришћанским заједницама у њиховом литургијском развоју када су настајале и потребе за што више епископа и свешћеника у одређеним мјестима гдје се број хришћана повећавао.

Још један сегмент везан за евхаристијски развој монашких заједница и појаву свешћенослужитеља у манастирима веома је видљив. Тај сегмент се тиче супротног утицаја, односно утицаја не само хришћанских заједница у односу на општежитељне заједнице, већ и утицаја општежитељних молитвених правила на развој црквеног богослужења хришћанских заједница уопште, а који се опажа у данашњем облику дневног и седмичног богослужбеног круга, који представља синтезу монашке традиције молитвених правила и евхаристијског служења.

Овакав обострани развој хришћанских заједница, монашких и мирских, је ствар уопштена за све и временски и просторно одређене заједнице, с тим што је у оквиру овог кратког осврта приближен тај сегмент живљења у монашким заједницама устројеним по уставу Светог Венедикта Нурсијског, а који има везе са појавом, животом и радом свешћенослужитеља у манастирима који живе по том уставу.

Monastery Clerics according to the Statute of St. Benedict of Nursia

Summary: Within this work is processed one detail from monastic constitution of St. Benedict of Nursia, which deliver us a role of clergymen in monastic communions who live according to mentioned constitution. Special emphasis is placed on clergymen, who as such, came in monastic communion, and also on clergymen who have been chosen within the members of monastic communion. Relations between clergymen toward monastic constitution, toward monastic abbot and mode of putting in order of monastic clergymen itself is highlighted, no matter was it deacon, priest or bishop. In addition, it deals with the relationship of this monastic constitution, as detail from the traditions of Western monasticism, with Eastern monastic tradition.

Key words: St. Benedict of Nursia, monastery, clergymen, ancient monastic constitutions, monastic priests, monastic abbot.